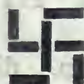
DIN PUBLICAȚIILE SOCIETĂȚII ACADEM CE
:-: „PETRU MAIOR“, — CLUJ :-:
Nr. 1.

VASILE ALEXANDRI IN LUPTĂ CU JIDANII

CU INTRODUCERE
ŞI COMENTARIU
DE
I. C. CĂTUNEANU
PROFESOR LA UNIVERSI-
:-: TATEA DIN CLUJ :-:

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ SOC. AN., CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 4.

PREȚUL 5 LEI

Vasile Alexandri în luptă cu Jidanii

Se încheiase tratatul dela Berlin, care impunea României mici ca preţ al recunoaşterei independenţii, încetăţenirea în bloc a Jidovimei aflătoare în ţară.

Lucrase Alianţa universală israelită, întemeiată la 1867 de Jidanul francez A. Crémieux, atât de abil încât prin „anumita presă“ europeană formase un puternic curent contra noastră, susţinut fiind în sânul congresului dela Berlin de Jidanul englez lord Beaconsfield, reprezentantul Marei-Britanii şi de Jidanul francez Waddington, reprezentantul Republicei franceze.

Se cerea României mici, cu insistenţă şi crescânde ameninţări, să aplice faimosul articol 44 al tratatului şi deci să încetăţenească toată gloata Jidovimei parazitare, fără nici o distincţiune, fără nici o formalitate.

Cum au lucrat factorii politici ai României din 1879 spre a înlătura executarea dispoziţiunii, care ar fi adus robirea ţării, aceasta constitue o pagină de istorie contimporană, care face onoare generaţiei de atunci. Mulţumită înaltului ei simţ de prevedere politică, România mică s'a putut desvolta ca stat unitar naţional, s'a putut însufleţi pentru idealul întregirii neamului şi a putut păşi bărbăteşte prin foc şi sânge la înfăptuirea lui.

Generaţia dela 1879 a ştiut să abată pericolul, interpretând astfel articolul 44 din tratat încât, păstrând principiul putinţei de a se dobândi de către streini împământenirea, a stabilit, că *„naturalizarea nu se poate acorda de cât prin lege şi în mod individual“*.

Proectul, coprinzând această restricţiune salvatoare, a fost adus spre a fi discutat la Senat în ziua de 10 Octombre 1879. Camera îl votase la 6 Octombre, cu 132 de voturi din 143 deputaţi prezenţi, fiind 9 voturi contra şi 2 abţineri. La Senat, proectul fusese admis în 4 secţiuni. Numai la secţiunea a V-a unde se afla Vasile Alexandri s'au făcut greutăţi; şi anume marele poet, distinsul om politic de pe vremea lui Cuza-Vodă, acela care a îndeplinit cu succes cele mai delicate misiuni diplomatice ale primului domnitor al Principatelor-Unite pe lângă împăratul Napoleon III, Vasile Alexandri cere să nu se atingă articolul 7 al Constiuţiei de la 1866, care excludea Jidanii de la încetăţenire, fie chiar individuală.

Reproducem mai jos discursul, în care desvoltă motivele pentru care se opune revizuirii Constituţiei din 1866. Cuvântarea bardului dela Mirceşti este şi astăzi de o palpitantă actualitate. O jumătate de veac de enorme progrese sociale şi etice nu a şters din sufletul Jidanului calomniator şi duşmănos patima urii talmudice faţă de Statul, care-i dă găzduire şi prilej uşor de îmbogăţire. Jidanul de pe vremea lui Vasile Alexandri, provocând intervenţii streine contra ţării, seamănă ca două picături de apă cu Jidanul din vremea noastră, care perfid şi etern vrăjmaş ne calomniază şi porneşte pe ascuns intervenţii contra noastră la Liga Naţiunilor. S'au schimbat doar armele; sufletul veninosului adversar a rămas acelaşi. Tânăra generaţie să fie pătrunsă de această constatare, scoasă din învăţămintele istoriei, pentru ca să fie perfect informată cu cine are de luptat.

Iată conţinutul discursului, reprodus din cuvânt în cuvânt:

D-lor senatori, voi vorbi foarte puţin, mai cu seamă în urma legei votată de Cameră. Sunt singur în toate secţiunile onor. Senat care nu primesc revizuirea art. 7; poziţiunea mea, prin urmare, este foarte grea, însă voi avea curajul de a o susţine pentru că sunt condus de conştiinţa mea.

D-lor senatori, astăzi România se prezintă nouă cu istoria sa în mână, pentru ca noi să înscriem pe paginile sale sau *umilirea şi pierderea neamului nostru* sau *demnitatea* şi *salvarea lui*.

Situaţie tragică pentru Patria Română! Situaţie gravă pentru senatorii români!

In prezenţa acestei situaţii, fără samăn în analele istorice ale lumei, trebue să ştim a ne ridica cu inima şi cu cugetul la înălţimea datoriei noastre, fără patimi, fără violenţă, dar cu spirit liniştit, cu patriotism luminat şi cu nobilul curagiu ce se cere de la oameni chemaţi a decide de soarta ţării lor.

Să ne urcăm dar pe această tribună conduşi numai de glasul conştiinţei noastre, şi feriţi de ori ce simţimânt de ostilitate în contra nimănui, nici chiar în contra art. 44 din tratatul de la Berlin, nici chiar în contra alianţei israelite, cărora datoreşte România *cumpăna spăimântătoare în care ea se găseşte astăzi*.

Voi zice mai mult: Departe de a fi ostili, să le fim oare-cum recunoscători, căci alianţa israelită, prin dorinţa-i nerăbdătoare şi nechibzuită de a obţine grabnic drepturi civile şi politice pentru coreligionarii săi, cât şi art. 44 din tratat care ne impune nouă, într'un mod draconic, realizarea acelei dorinţe, fără a se preocupa de convenienţele noastre, *ne-au deschis ochii asupra pericolului ce ne ameninţă şi au deşteptat în noi instinctul conservării naţionale*.

Eram adormiţi pe patul nepăsărei, pat vecin cu mormântul! Suntem acum treziţi!.... Să fim dar trezi, la postul ce ne-au încredinţat patria noastră, şi să privim cu ochi pătrunzători situaţia creată României de Congresul de la Berlin, pentru ca, în cunoştinţă de cauză şi cu mâna pe consciinţă, să luăm o hotărâre fermă, justă, lealǎ şi demnă.

Ce vedem azi pe scena acestei părţi de lume ce se numeşte România.

Vedem un popor blând, generos, ospitalier, inteligent, iubitor de progres, apt a se asimila cu naţiile cele mai civilizate, tolerant în materie de religie; un popor care în timp de mai mulţi secoli de restrişte, de lupte crâncene a ştiut, prin o politică dibace şi prin vitejia lui, să-şi păstreze naţionalitatea, şi să-şi scape moşia de poftele nesăţioase ale puternicilor săi vecini; un popor care, într'un număr mic de ani, a operat cu linişte în sânul ţării sale reforme sociale de acele care la alte naţii au pus sutimi de ani ca să se introducă prin torente de sânge; un popor care s'a afirmat în ochii lumei şi prin calităţile spiritului, şi prin calităţile inimei, şi prin dezvoltarea intelectuală şi prin bărbăţia sufletului; poporul român! stăpân pe o ţară frumoasă, mănoasă şi menită prin poziţia ei de a fi pridvorul templului civilizaţiei moderne la marginea Orientului încă barbar.

Acest popor a avut din vechime şi până în zilele noastre cea mai stranie, cea mai periculoasă situaţie pentru existenţa sa naţională, fiind o colonie latină perdută între alte mari ginte de sânge străin. Veşnic el s'a găsit faţă cu-n nou duşman, cu o nouă ameninţare!.. Când cu sălbatecele horde de la Nord, când cu torentul Asiatic ce a inundat o parte din Europa orientală, când cu nenumăratele încercări de cotropiri ale vecinilor lui, Tătari, Unguri, Poloni, etc., când cu otrava corosivă şi demoralizătoare a Fanarioţilor, când cu braţul apăsător al protectoratului rusesc, şi câte alte calamităţi isvorâte din înăuntru şi din afară.... Şi bietul vultur românesc, prins în lupte gigantice şi seculare, de şi a perdut două pene scumpe din aripele lui, una peste Carpaţi şi alta peste Prut,

a eşit învingător a relei soarte ce l-a persecutat, cu inima întreagă, cu capul teafăr!... In fine el a dat pept cu Turcul care'l ţinea în vasalitate de 400 de ani, şi-a recâştigat independenţa vitejeşte, atrăgându-şi laudele Europei; şi când sărmanul se credea scuturat de greutatea nenorocirilor, când se credea intrat într'o viaţă scutită de griji şi de lupte, iată că se găseşte faţă cu o nouă ameninţare, faţă cu o nouă cumpănă, faţă cu năvălirea israelită!... Şi cei mai îngrijitor pentru el, faţă cu un verdict european, *un verdict ce pune în pericol viitorul lui, naţionalitatea lui, şi chiar avutul său strămoşesc, moşia lui!*

Ce este această nouă cumpănă? Ce este această nouă năvălire? Cine sunt năvălitorii, de unde vine, ce vreau? Şi cine este noul Moisi care-i conduce la noul pământ al făgăduinţei, aşezat astă-dată pe malurile Dunărei?

Ce sunt năvălitorii? Sunt un popor activ, inteligent, neobosit întru îndeplinirea misiunei sale; sunt adepţii celui mai orb fanatism religios; cei mai esclusivişti din toţi locuitorii pământului, cei mai neasimilabili cu cele-alte popoare ale lumei!... Credincioşi până la moarte religiei lor; şefii lor sunt Rabinii cari edictează legi speciale pentru ei; patria lor e Talmudul. Puterea lor e nemăsurată, căci să reazămă şi se intemeiază pe două alte puteri: *francmasoneria religioasă şi aurul!*

De unde vin aceşti năvălitori? Judecând după numărul spăimântător ce curge necontenit pe toate frontierile ţărei, pe toate potecile munţilor peste plaiuri şi peste ape, ar crede cine-va că ei fug alungaţi de biciul persecuţiei, căci năvălirea lor prezintă spectacolul emigraţilor din secolii trecuţi... însă nu!... Ei vin în cea mai mare parte din Imperiul Austriei, unde Evreii se bucură de protecţia legilor şi unde au căpătat chiar drepturi civile şi politice. Ei vin şi din Rusia care le-au acordat dreptul de a deveni proprietari... Fug dar de bine!... Pentru ce?... Aci e misterul care trebue să ne pue pe gânduri.

Ce vreau ei la noi?... O poziţie socială sau avantagioasă?... Nu, căci după plângerile lor, aici este ţara persecuţiunei... O patrie? Nu! Căci patria lor este Talmudul; în el cred, în el veţuesc, în el mor! Şi acest fanatism meritoriu face tăria lor, căci el ii opreşte de a se asimila cu cele-lalte popoare şi de a se contopi în ele; îi menţine ca o naţie străină între cele-lalte naţiuni, ca un Stat în Stat. Ei caută dar aicea nu o poziţie socială, nu o patrie dar o simplă proprietate lesne de dobândit, eftină de cumpărat; o proprietate pe care să o poată trece către ori-cine altul când această transacţie comercială ar conveni intereselor lor; o proprietate care prin poziţia ei să prezinte avantajul de a fi ca o tarabă deschisă pe pragul ce desparte Orientul de Occident. Găsindu-se înecaţi între milioanele de locuitori ai marelor ţări Europene, ei vreau la rândul lor să înece pe un popor mic, şi prin ajutorul capitalurilor ce posedă, să devie proprietari ai pământului acelui popor, iar din vechii stăpâni ai ţărei să facă nişte iloţi, precum sunt astă-zi ţăranii din Galiţia şi din o parte a Bucovinei.

*

Iată cum se explică această *modernă*... nu zic cruciadă, termenul nefiind potrivit cu judaismul... voi zice dar: această *modernă judaidă*.

Ţara e frumoasă, îmbelşugată; ea are oraşe mari, drumuri de fier, şosele, instituţii dezvoltate, şi un popor cam neprevăzător ca toate popoarele de viţă latină... *Ce'i mai uşor de cât a se substitui locuitorilor acestei ţări şi de a face din ţara întreagă o proprietate israelită?*

Dacă este acesta planul năvălitorilor de astăzi, precum totul ne induce a o crede, el probează încă o dată spiritul intreprinzător al neamului israelit, şi departe de a-i merita un blam, el e de natură a atrage lauda şi admirarea oamenilor practici.

Blamul s'ar cuveni nouă, Românilor, dacă prin nepăsarea noastră, s'au prin aplicarea unor fatale şi absurde teorii umanitare, am da înşine o mână de ajutor la îndeplinirea acestui plan. Blamul ar cădea pe capul nostru, dacă înşelaţi de acele teorii înţelese pe dos sau dominaţi de o spaimă imaginară, sub influenţa unor ameninţări imaginate am uita că patria română este un depozit sacru încredinţat nouă de părinţii noştrii pentru ca să-l transmitem întreg şi nepătat la copiii noştrii...

Cine este noul Moisi care conduce poporul lui Izrael către o nouă Palestină? Cine? O adunare de oameni eminenţi, iubitori de neamul lor, puternici prin legăturile lor sociale în lumea politică, şi mai puternici încă prin agentul producător de minuni, prin aurul posedat de bancherii israeliţi, prinţii financiei, după cum îi numesc cu măgulire unele gazete franceze. Alianţa israelită!

Alianţa israelită!... Nume misterios dar răsunător şi lugubru ca şi numele de Nihilism.

Toţi vorbesc cu o mirare cam îngrijită de aceste două firme răsărite de o dată în ochii lumii, dar nimic nu poate măsura întinderea aspirărilor acelor puteri oculte.

Alianţa Israelită! Admirabilă şi colosală asociaţie! Voinţa ei este voinţa întregului neam judaic. Poruncile ei sunt legi nediscutabile! Un gest al ei, şi sute de mii de oameni îşi părăsesc căminul strămoşesc ca să se înregimenteze în tăcere sub drapelul negru al năvălirei; sute de mii, cu cea mai deplină abnegaţie, se îndrumează pe calea tristă a emigraţiei... Insă alianţa, noul Moisi le arată viitorul *aurit*, şi ei merg înainte ca valuri inundătoare a torentelor.

In prezenţa unui asemenea fapt de energică părtinire, cum dar noi Românii să nu ne îngrijim, şi să nu ne întrebăm ce vrea Alianţa israelită la noi?

Ea vrea şi vrea să ridice seminţia judaică de la cădere; vrea să dea o proprietate mare celor mai săraci şi mai neluminaţi din neamul ei; vrea pentru scopuri ulterioare să ridice Evreii pe aceiaşi treaptă cu România, şi au reuşit a interesa pe Europa civilizată la realisarea acestui vis frumos, acestui plan dibaciu, acestei ambiţii demnă de oameni superiori care compun Alianţa israelită.

*

Acum să esaminăm pe ce se întemiază Alianţa israelită ca să reclame pentru numeroşii săi coreligionari drepturi de cetăţean în România? Care sunt serviciile făcute de către comunitatea judaică? *Adus'a ea vre-odată ajutorul ei bănesc la nevoile Românilor fără a căta în acel ajutor un profit uzurar? Unitu-s'au cu sufletul la durerile ţării? împărtăşit-au bucuria ei în zilele de triumf?* Nu!... Regret de a constata că Evreii din Moldova, afară de foarte puţine excepţii, s'au arătat veşnic nepăsători de soarta Romániei, ba pot zice *chiar ostili propăşirei noastre naţionale. Unirea principatelor a fost pentru ei un doliu!... Indenpedenţa română o emigrare, şi lupta Românilor pentru acea indepedenţă un motiv de a scumpi, de a creşte camăta de a specula asupra mizeriei obşteşti!*

De la 1842, când au început năvălirile, au crescut camăta şi-au produs ruină proprietăţii mari.

Fondat-au la noi Evreii institute de folos public? Nu! Gânditu-s'au măcar aşa numiţii prinţi ai financiei din străinătate ca să întrebuinţeze influinţa lor pe lângă puternicii diplomaţi ai zilei, în favoarea acestei ţări române pe care o priveau ca o viitoare proprietate a neamului evreesc?

Nici una de acestea! Singurul israelit care a încercat la noi o intreprindere zisă de folos public, este vestitul Dr. Strusberg, şi astăzi cunoaştem cât folos personal a tras el din construirea drumului său de fer, unic în felul s'u pe faţa pământului, şi tot odată câtă pagubă au suferit şi sufere încă ţara; ea plăteşte scump increderea ce a avut intr'unul din cei mai celebri personagii din aristocraţia israelită.

Incă odată dar să ne întrebăm prin

ce manopere Alianța a reușit a interesa Europa la soarta unui neam cu totul străin de neamul nostru, *și care nu se poate recomanda simpatiei europene prin nici un act meritoriu săvârșit la noi?*

Toate acele manopere se reduc la una și singură însă cea mai eficace, *la influința calomniei.*

„Calomniez, il en reste toujours quelque chose—zice Beaumarchais prin gura lui Figaro".

Tactica întrebuințată a fost de a arăta Europei pe nenorociții Evrei ca pe niște interesante victime ale inchiziției române pentru cauză de religie, iar pe poporul român a fi zugrăvit cu colorile cele mai înfiorătoare de netoleranță, de fanatism, de barbarie; ast-fel ca să deștepte mila Europei pentru Evrei și indignarea ei contra Românilor.

Și în adevăr, D-lor senatori, ați observat cum de vre-o câți-va ani foile din străinătate devotate Evreilor, au devenit instrumente oarbe a campaniei clevetitoare întreprinsă în contra Românilor, ori-ce calificare injurioasă scoasă, din vocabularul trivialității, ne-a fost aruncată cu sumeție de unele jurnale din Viena, din Pesta și chiar din Paris. Am fost tratați de sălbatici, de barbari, chiar și de lași în ajunul luptei noastre pentru indepedență.

Cel mai neînsemnat incident atingător de un Evreu, a fost exploatat în defavoarea noastră și prezentat în străinătate cu proporții mari, pentru ca să dispue opinia publică în contră-ne, și *nota-bene:* aceea ce vădește perfidia, toate faptele Românilor restălmăcite, exagerate, au fost atribuite unui spirit de netoleranță religioasă ce n'a existat niciodată la noi.

De exemplu: un cârciumar jidov, dovedit de înșelător, de falsificator, era depărtat de pe moșia unde își esercita traficul? Foile străine strigau: persecuție religioasă.

Ori ce măsură administrativă luată de guvern pentru ordinea și moralitatea publică: persecuție religioasă.

Ori ce lege apărătoare intereselor particularilor, votate de Corpurile Legislative: persecuție religioasă.

Tot funcționarul, primar, comisar de poliție, subprefect, prefect, procuror, judecător: agenți ai persecuției religioase.

Chiar miniștri au fost declarați de șefii acelei armate biurocratice, organizată special nu atât pentru guvernarea țărei cât pentru menirea de persecuție religioasă.

Dar mai mult!... Un Evreu fanatic, se introduce într'o biserică creștină, fură sculele sfinte și le aruncă într'un loc spurcat. Pretutindenea, aiurea, chiar în țările cele mai civilizate, acel profanator ar fi fost rupt în bucăți de poporul indignat. La noi, furul sacrilegiu scapă teafăr, și pentru că este dat în judecată: persecuție religioasă.

Mai dăunăzi în mijlocul Iașului, ziua mează-mare, cu ocazia înmormântărei unui rabin, Evreii au dat probe de cel mai sălbatic fanatism, insultând creștinii ce întâlneau, și maltratând femeile lor [1], și încă poporul român a stat liniștit... nici un Evreu n'a fost atins... Cine însă să plânge de persecuție? Tot Evreul.

S'au făcut legi restrictive spre a feri pe locuitorul sătean de exploatarea Evreilor debitori de băuturi spirtoase, și cu această ocazie, s'a depărtat de prin unele sate câți-va cârciumari ce făceau traficul cel mai nelegal, și erau chiar gazde de tâlhari... Țipete, răcnite, protestări în foile evreești: persecuție religioasă; căci *religia a ajuns a fi târâtă și prin cârciumi! ca un bun instrument de clevetire...*

Și însă, cu toată asprimea legilor restrictive, priviți: toate debitele de băuturi spirtoase și de tutun sunt in mâna Evreilor.... Probă de persecuție religioasă.

Țara e plină de sinagoge unde Evreii se bucură de libertatea cultului lor... Probă de persecuție religioasă.

[1] Oratorul face aluzie la faptul că o preuteasă care locuia aproape de spitalul jidovăsc, a fost crunt bătută de jidani cu ocazia înmormântărei rabinului.

Evreii se bucură de libera circulare, de libera așezare în lungul și in latul țărei. Ei fac comerțul fără impedicare, chiar comerțuri ilicite, au întruniri publice fără control, fondează gazete în care usează de libertatea presei până la licență mănuind cu inpunitate arma batjocorei în contra Românilor și a Parlamentelor noastre. Probă de persecuție religioasă.

Ce se mai spun?... Mi-ar trebui zile întregi ca să înșir aci închipuitele probe de persecuție religioasă, prin care Alianța israelită au căutat a depinge neamul Român ca un neam intolerant, barbar, bun de șters depe fața pământului.

Iată însă un document de o mare însemnătate care să găsește în dosarele congresului de la Berlin, un pasagiu din rechisitorul prezentat acelui congres de Alianța israelită, rechisitor care negreșit a servit de bază prescripțiilor ce ne privesc în tratatul încheiat în capitala Prusiei.

Veț vedea până unde a mers lipsa de lealitate, îndrăzneala calomniei și ura israelită în contra noastră.

Ascultați: „In România situația „israeliților *foarte numeroși*, este încă „grozavă! De doi ani ei sunt jertfa „celor mai crude persecuții.. Mai în „fie care an Europa este uimită la „povestirea răscoalelor, uciderilor, „prăzilor și isgonirilor,.. *en masse,* de „care Evreii sunt victime".

Auziți, D-lor senatori? *Răscoale, ucideri, prăzi!...* Ar crede cine-va că aude vorbind de Maroco, sau de Spania pe timpul lui Torquemada... Alianța a găsit *de bonne guèrre* a pune pe seama României de astăzi cruzimele suferite aiurea de Evrei în secolii trecuți prin țările cele mai civilizate.

Dar să citim mai departe: „La „aceste violențe s'a adăogat... *en* „*masse* persecuția legală cu un șir „de legi ce esclud pe Jidani de la „toate întrebuințările, de la toate ca„rierile liberale, de la toate funcțiunile „publice, și de la numeroasele ra„muri comerciale, împiedicând până „și *esercițiul cultului religios,* și „cătând prin toate mijloacele putin„cioase *a-i reduce la mizerie* și a-i „*degrada*".

Ați auzit? Noi împedecăm esercițiul cultului religios, și cu toate aceste țara e plină de sinagoge. Noi îi reducem la mizerie, și cu toate acestea comerțul întreg și industria și avutul monetar sunt în mâna lor. Noi îi degradăm, când se degradă ei înșuși prin fanatismul lor, și prin degradatoarele lor năravuri. Cum găsiți veracitatea acuzărilor, și ce nume se cuvine procedeului israelit?

Mai departe: „In zadar Puterile garante, rezămându-se pe art. 46 din Convenția de la Paris care acordă *Israeliților drepturi civile cel puțin* reclamau în contra acestei politici funeste și barbare... România a rămas fără milă pentru Israeliți... etc. etc."

Auziți cum Evreii ne înjură, cum ne califică de barbari chiar intr'un act oficial menit a fi sub ochii Congresului.

Iată prevederile acelei Convețiuni din 19 August 1858, prevederi pe cari noi ne-am fi abținut de a le executa:

„Art. 46. Moldovenii și Valahii, de „toate riturile creștine se vor bucura „de o potrivă de drepturi politice. „Aceste drepturi *se vor putea* acorda „și altor culte prin dispoziții legis„lative, etc. etc."

Se vor putea acorda nu vrea să zică că se vor acorda. Nu are un înțăles obligatoriu pentru Români. Cu toate aceste asemenea dispoziții legislative s'a încris în codul civil din 1864. Vezi art. 9 și 16. Care Evreu însă a voit să profite de ele? Nici unul!...

Pentru ce? Pentru că Evreii afară de un prea mic număr nu țin la naționalizarea română, nu țin la drepturi politice; ei țin numai la drepturi civile, adică la drepturi de a cumpăra pământuri, remânând tot sub sujețiunea străină. *Ei țin la ștergerea art 7 din Constituțiune, pentru*

ca o dată puşi pe aceiaşi linie cu ceilalţi străini din ţară, să profite de dreptul de a deveni proprietari de imobile rurale, şi să ajungă ast-fel scopul lor de a deveni stăpânii acestei ţări.

Iată, D-lor, cum Alianţa a exploatat cu profit câmpul murdar al calomniei, şi Europa, indusă în eroare a crezut'o, dar n'a crezut Europa luminată!..

Noi am dispreţuit aceste clevetiri zilnice răspândite prin foile de publicitate; *am comis greşeala de a nu ne apăra la timp dinnaintea opiniei publice, şi de a răspunde la nişte acuzări falşe ce ascundeau un scop perfid, arătând la rândul nostru adevărul.* Şi acest adevăr este că nu noi Românii suntem persecutorii, ci noi suntem persecutaţi; nu noi comitem crima persecuţiei religioasă în contra Evreilor, ci Evreii comit crima unei persecuţii complecte în contra noastră, persecuţie şi religioasă şi economică şi naţională.

Am neglijat de a desfăşura în ochii Europei tabloul îngrozitor al năvălirei sistematice şi demoralizătoare a Evreilor, unii izgoniţi din Austria şi din Rusia, pentru purtările lor nelegale şi cei mai mulţi trimişi la noi din ordinul Alianţiei israelite; *am neglijat de a pune în privirea lumei lungul isvod de locuitori aduşi la sapă de lemn, şi de familii o dată avute şi astăzi căzute în sărăcie, prin unelta infamă a uzurei şi prin hrăpirea nesăţioasă a Evreului ce esploatează Moldova. Am neglijat de a publica în foile europene durerosul şi înspăimântătorul martirolog a nenorociţilor Români otrăviţi de Evrei prin băuturi falsificate.*

Spirtul, *apa de foc,* vărsat de Americani în gura sălbaticilor a contribuit a distruge mai mult poporaţia indigenă de cât armele de foc. *Rachiul otrăvit vândut de Evreu prin satele noastre are aceiaşi ţintă şi produce acelaş efect. Demoralizarea, secarea puterilor, tâmpirea şi moartea!*

Acesta este adevărul adevărat! iar nu câte-va incidente izolate şi foarte rari cari sunt de domeniul poliţiei corecţionale şi pe care Alianţa israelită le grupează cu multă dibăcie pentru ca să compue din ele un tablou de persecuţie religioasă.

Privească Europa nepărtinitoare starea prosperă a celor ce se zic persecutaţi de noi în comparaţie cu starea de quasi-mizerie acelor ce sunt acuzaţi de a fi persecutori şi declare în consecinţă din care parte este persecuţie?

Esplice Europa învăţată acest fenomen unic şi straniu în istoria omenirei. Cum persecutatul se bucură de toate libertăţile religioase şi comerciale, cum poate el circula şi a se aşeza unde-i place? Cum poate clădi burguri şi ridica sinagoge, şi fonda jurnale, şi avea întruniri publice fără nici o împedicare, fără nici un control din partea guvernului? *Şi cum pe de altă parte persecutatorul să fie supus la toate sarcinile Statului, să fie exploatat până la măduvă de cel pretins persecutat, şi în loc să prospere, să se îmbogăţiască în paguba persecutatului, din contra, el stăpân în ţara lui, să scadă, să ajungă la marginea mizeriei şi în fine să tindă a dispare sub valurile năvălitoare acelor persecutoţi de el?*

Fac apel la Europa luminată, fac apel chiar la acei Israeliţi cărora simţul de echitate şi de lealitate nu le este străin, să declare, din care parte este persecuţie?

Dar se va găsi poate un fliantrop, om de Stat, economist politic care ar zice că persecutorul român e leneş, şi persecutatul evreu e harnic; că Românul trebue să dea pas Evreului, fiind unul inert şi celalt activ. La această stranie aserţiune, voiu răspunde acelui economist-politic atât de aspru în privinţa Românului, şi atât de generos în privirea Evreului, îi voi răspunde invitându'l să-şi arunce ochii pe câmpiile ţărei şi să vadă cine munceşte sub arşiţa soarelui în lunile de vară? Cine cu sudoarea lui scoate roada pământului pentru ca economistul-politic

să aibă cu ce trăi în lux şi pentru ca Evreul persecutat să aibă ce esplota fără muncă?

Românul e leneş? Dar!... El e leneş la câştiguri ilicite, şi această lene îl onorează, căci e o calitate, o probă de conştiinţă.

In fine esplice Europa luminată un alt fenomen: Cum se face că Evreii din ţările în care se bucură de toate drepturile cetăţeneşti, fug de acele ţări, se leapădă de acele drepturi, şi vin cu sutele de mii să se arunce în ghiarele persecuţiei române? Cum se face că în timp de 20 de ani numărul acelor nenorociţi persecuţia i-a crescut de la 80.000 până peste 400.000?

Iată un tablou îngrozitor de creşterea numărului acestei populaţiuni năvălitoare:

Recensemântul din *1859* arată pentru populaţiunea României următoarele cifre:

4,299,000 creştini) populaţiunea totală:
135 000 jidani) 4,425.000 suflete.

Mişcarea populaţiunei, adică sporirea prin escesul naşterilor asupra morţilor, după documentele statistice, ne dă până la 1872 următoarele cifre:

4 586.500 creştini) popul. tot. în 1872:
260,000 jidani) 4,846.500 suflete.

Pe baza aceliaşi creşteri, populaţiunea pentru sfârşitul anului 1879, se poate admite ast-fel:

4,759.500 creştini) popul. tot. în 1879:
335,800 jidani) 5,095.300 suflete.

Cifra de 335,800 jidani, în 1879, este prea mică: 1) pentru că punctul de plecare, adică recensemântul din 1879 este greşit în mai puţin; 2) pentru că nimic nu este mai greu de cât inregistrarea exactă a naşterilor şi morţilor la evrei (mai ales de la 1859 până la 1870): şi 3) pentru că în acea cifră nu se coprinde escesul imigraţiunei ovreeşti, asupra emigraţiunei, în intervalul de la 1872—1879. Aşa fiind, cifra în genere admisă de 400.000 Evrei astă-zi în fiinţă, se poate privi ca adevărată şi mai grabă ca un minimum.

Din cifrele mai sus expuse rezultă că, pe când populaţiunea creştină în 20 ani, de la 1859—1879, a sporit cu 470.000 suflete, adică cu a 9-a parte, populaţiunea ovreiască în acelaş interval a crescut cu 200.800 suflete, adică cu de 2 şi jumătate ori, întreaga populaţiune ovreiască!!

D. Moseau de Ionnes, arată tabloul următor:

Svedia şi Norvegia, 450 jidani, adică 1 la 7.500 locuitori;

Anglia, 12.000 jidani, adică 1 la 1750 locuitori;

Elveţia, 1, 970 jidani, adică 1 la 1100 locuitori;

Prusia, 135.000 jidani, adică 1 la 800 locuitori;

Franţia 60.000 jidani, adică 1 la 600 locuitori;

Italia, 38.000 jidani, adică 1 la 500 locuitor;

Danemarca, 6.000 jidani, adică 1 la 330 locuitori;

Grecia, 7000 jidani adică 1 la 140 locuitori;

Germania, 150,000 jidani, adică 1 la 90 locuitori;

Belgia şi Olanda, 80.000 jidani adică 1 la 27 locuitori;

Austria, 453.000 jidani, adică 1 la 60 locuitori;

Rusia, 658,000 jidani, adică 1 la 58 locuitori;

Turcia, 380.000 jidani, adică 1 la 26 locuitori;

Noi putem acum adăoga:

România, 400.000 jidani, adică 1 la 13 locuitori;

Prin urmare, România are relativ o populaţiune ovreiască de 2 ori mai mare de cât Statul din Europa care conţine relativ mai mulţi jidani, adică de cât Turcia, şi de 6000 ori mai mare de cât Svedia, care conţine cea mai mică populaţie ovreiască.

Luând numai Statele cu cele mai mari cifre absolute de Ovrei, vedem că în:

Rusia, jidanii constitue a 110-a parte din populaţia totală;

Austria, jidanii constitue a 79-a parte din populaţia totală;

Germania, jidanii constitue a 144-a

parte din populația totală;

Belgia, jidanii constitue a 112-a parte din populația totală;

Franția, jidanii constitue a 600-a parte din populația totală;

Italia, jidanii constitue a 700-a parte din populația totală;

România, jidanii constitue **13-a** parte!

Mare atragere are pentru neamul israelit această persecuție? Mare, dulce îi se vede, de vreme ce toți aleargă la dânsa ca la un gheșeft plin de mare foloase.

Bine-voiască dar Europa a înțelege odată pentru tot-deauna că precum în secolii trecuți Evreii persecutați pentru cauza de religie în Franția, Englitera, Germania, Italia, Spania, și Portugalia, găseau un adăpost în țara Română, tot asemenea și *in zilele noastre Evreii nepersecutați, astă-zi in acele țări civilizate, aleargă iar la noi și astă-dată cu sutele de mii*.. însă nu pentru ca să fie persecutați de Români, dar pentru ca să aibă și ei la rândul lor pe lume rolul de persecutori și să persecute pe acel ce le dau ospitalitate... Cifrele au o eloquență neînvinsă! (Liv. la note de Zizin).

Incă odată, iată adevărul! Și încă Europa a crezut și crede din contra, atât de dibaciu a fost surprinsă confiența sa, atât a fost de activ, de influent, de neîmpăcat, de victorios, *sistemul clevetirei aolicat in contra noastră de Alianța israelită!*

Aci stăm și ne întrebăm cu mirare: cum niște oameni ca acei ce compun comitetul Alianței israelite, s'a înjosit a se servi de o armă atât de degrădătoare? Căci nimic nu-i mai infamant pe lume ca rolul de calomniator... și ne place a crede că insuși acei oameni au fost induși în eroare de către niște fanatici și de rea credință corespondenți din țară. Ast-fel pe baza raporturilor mincinoase ce primeau au indus și ei în eroare pe supremii legislatori ai Congresului de la Berlin.

Prin urmare, România este astă-zi victima unei erori isvorâtă dintr'o infamă calomnie!

Ce efect a avut asupra soartei noastre acea eroare? Un efect dezastros, inic, umilitor și stigmatisător pentru nația Română!

Europa indignată de tabloul atâtor cruzimi, atâtor nelegiuiri, atâtor pretinse acte de barbarie comise de noi asupra nenorociților Evrei ne-a condamnat fără a ne asculta. Europa, convinsă că suntem un popor netolerant, fanatic, barbar și persecutor, ne-a pus pe acelaș rând cu sălbaticii din Africa, au găsit că facem parte în secolul XIX, în acest secol de lumină, și că suntem o penalitate. Europa deci a decis a nu recunoaște indepedența noastră, până mai întâiu nu vom pune capăt barbariei noastre, până nu vom înceta de a schingiui pe Evrei, până ce în fine nu vom acorda acestora drepturi civile și politice.

Iată situația exactă în care ne aflăm: un popor acuzat, condamnat fără judecată în prezența altui popor calomniator și năvălitor!

Indignarea Europei a fost atât de mare, în cât nu i-a permis de a lua în considerație:

1. Că indepedența noastră ne-am recâștigat-o înșine cu arma în mână, cu prețul sângelui nostru că indepedența noastră este un fapt desăvârșit — un *fait acompli* — și recunoscut de mari Alteți al ultimului războii; de împăratul Alexandru și de Sultanul, fostul nostru suzeran; că indepedența noastră nu ne-a fost acordată de pomană de către alții, dar că acea glorioasă pomană ne-am făcut'o noi înșine prin vrednicia noastră.

2. Că în calitate de beligeranți învingători... nu învinși... cum meritam a fi scutiți de ori-ce condiții umilitoare într'un tratat de pace încheiat în urma răsboiului la care am luat o parte glorioasă.

3. Că tratatul de la San-Stephano, carele nu a fost abrogat în întregul său, proclamase indepedența noastră.

4. Că dreptul internațional pozitiv nu obligă pe o nație care n'a fost reprezentată la un Congres, a se supune obligațiilor impuse ei de acel Congres atunci mai cu seamă când ea este învingătoare iar nu învinsă.

Mister prestidigitativ a fost dar Alianța israelită dacă a reușit a într oduce prin surprindere în tratatul de la Berlin o chestiune cu totul străină răsboiului oriental, chestiunea israelită și tot prin surprindere țintește a se rezolva această chestiune în Parlamentele Române.

Eloquent advocat a fost Alianța israelită dacă ațâțând indignarea Europei în contra noastră, a aprins'o în așa grad, cât Europa să ne condamne pe noi Românii a plăti pacea Orientului cu o bucată din pământul nostru, cu Basarabia; să ne condamne tot odată a plăti recunoașterea independenței noastre cu sacrificarea dreptului nostru suveran de legiferare; să ne condamne în fine a da drepturi la sute de mii de străini isgoniți de aiurea și adăpostiți între noi.

Europa avea alte chestiuni de regulat în Congres, chestiuni mult mai importante pentru ca, precum de exemplu, aceea a interdicției înscrisă în Constituția noastră în privirea colonizărei cu neamuri străine (art. 3.). Cum s'ar putea împăca dar ștergerea art. 7 cu menținerea art. 3, când cel d'ântâiu impune colonizarea evreiască, și cel d'al doilea oprește orice colonizare. Să aibă Evreii mai multe avantaje de cât Francezii, Germanii, Italienii? etc.

In zadar marele cancelar al imperiului Rusesc; prințul Gorciakof, cel mai autorizat a spune adevărul în chestia israelită, în zadar s'au ridicat în contra prescriptului art. 44, arătând marea deosebire ce există între Evreii occidentali și acei din orient, declarând chiar, că aceștia sunt un pericol pentru popoarele de dincoace de Carpați, glasul său n'a fost ascultat, căci trebuia să fim noi pedepsiți pentru fărădelegile noastre de popor barbar, netolerant și persecutor!

De acolo a isvorât art. 44!

Și iată-ne dar stigmatizați in ochii lumei pe temeiul unor simple calomnii!

Stigmatizați! Căci art. 44 coprinde în prescripțiile sale *un sub înțeles, calificarea de popor, netolerant barbar și persecutor.*

Cine este înferat cu această denumire insultătoare? Noi! Poporul român! Noi care cu tot dreptul putem revendica titlul de poporul cel mai liberal, cel mai emancipator din toate popoarele lumei moderne!

Noi netoleranți! Noi care n'am avut niciodată un *Getto* în orașele noastre și care ne-am deschis fruntariele la refugiul tuturor acelor nenorociți Evrei persecutați, desprețuiți, schingiuiți în Franța, Germania, Italia, Spania etc.

Noi barbari? Noi, care am emancipat vecinii Asiei de la 1740, pe când Creștinii erau servi în celelalte State occidentale.

Noi barbari! Noi, care în timp de 30 de ani numai am desrobit țiganii, lovind astfel un drept feodal și secular, fără lupte, fără vărsare de sânge ca pe aiurea, ci din contra cu cea mai creștinească compătimire.

Am emancipat Românii clăcași, desființând boerescul, și ridicându-i pe servii noștrii la rangul de cetățenire, făcându-i chiar proprietari printr'o singură trăsătură de condeiu, și aceasta fără lupte, fără vărsare de sânge ca aiurea, ci din contra cu entusiasmul cel mai viu. Desființarea unui drept feodal și secular, care ținea pe frații noștri sub jug, a fost cea mai frumoasă sărbătoare națională.

Am dat drepturi politice Armenilor stabiliți in țară de 400 de ani, oameni liniștiți, muncitori și iubitori de patria lor.

Am făcut încă mai mult, noi cei barbari, noi cei stigmatizați; am trecut Dunărea ca să contribuim la emanciparea unui neam străin nouă, la desrobirea Bulgarilor!

Noi suntem barbari, noi am meritat această insultă a doua-zi după

ce în lauda lumei, ne-am afirmat valoarea sub zidurile Plevnei? După ce ne-am probat toleranţa într'un sens neîntrerupt de secoli?

Şi cine a luat iniţiativa în Congres pentru ca să ne arunce pe frunte această crudă insultă?.. Naţiile de acelaşi sânge cu noi?

Franţa! Acea ţară generoasă şi emancipatrice? Franţa atât de simpatică nouă, căreia datorim convenţia de la Paris, în sânul căreia noi Românii mergem cu preferinţă de aproape o jumătate de secol spre a ne deprinde a fi generoşi, liberali şi emancipatori. Franţa a căreia nenorociri a găsit un resunet de profund în inimile noastre. Franţa lui François I-iu care după bătălia de la Pavia, au strigat cu o nobleţă cavalerească:

Tout est perdu, hors l'honneur!

Atât de puternică a fost influenţa calomniei vărsată asupra noastră şi eroarea isvorâtă din acea sorginte necurată!

Italia!... Care a declarat cu mândrie în parlamentul ei, că e sora României! Italia eroului rege Victor Emanoil şi a marelui cetăţean Cavur, doi giganţi cari au fundat unitatea şi independenţa Italiei fără a sacrifica onorul ei. Italia ne-a aruncat insultă, sora a stigmatizat pe soră!

Atât de desnaturătoare a fost influenţa calomniei vărsată asupra noastră şi eroarea isvorâtă din acea sorginte necurată!

Turcia singură, către care noi ne-am purtat duşmăneşte, s'a grăbit a recunoaşte independenţa noastră, fără condiţii de lealitate şi astfel au recăştigat simpatiile noastre.

Cu Turcia am avut o socoteală seculară de încheiat... Am încheiat'o sub zidurile Plevnei şi am rupt legăturile noastre de vasalitate, rămânând în legături de amicie... Am scăpat de un suzeran care se ferea de a ne da porunci, respectând autonomia noastră şi straniu capriciu al soartei!... Astăzi ne găsim faţă cu cinci alţi suzerani cari, rezemându-se pe o eroare, ne edictează legi şi penalităţi.

Ce am câştigat în schimb? *Ce ne foloseşte independenţa dacă suntem constrânşi a inaugura această independenţă pe un act de supunere...* de servilitate deghizată sub denumirea de deferenţă!

D-lor Senatori! In prezenţa unei situaţii atât de anormale, ce avem de făcut? care trebue să fie atitudinea noastră? Avem a ne pătrunde de caracterul sacru al mandatului nostru, şi fermi, şi decişi, avem să spunem cu curagiu precum şi cu deferenţa cunoscută, Puterilor semnatare a tratatului de la Berlin:

„Am fost calomniaţi în ochii voştri, calomniaţi într'un grad astfel, „că dintr'un popor liber şi emancipator ce suntem, am ajuns a fi „consideraţi de voi ca un popor ne„tolerant, barbar şi persecutor.

„Această calomnie, a isbutit a „naşte în spiritele voastre indigna„rea, care v'a dictat art. 44 din tra„tatul de la Berlin.

„Acel art. 44 prin condiţia pusă „recunoaşterei independenţei noastre, „coprinde un blam nemeritat de noi, „o insultă care loveşte demnitatea „noastră română.

„Deci, de cât recunoaşterea unei „independenţe pătată cu umilire, „mai bine o nerecunoaştere ce o „scuteşte de stigmat.

„Calomnia a fost perfidă, — in„dignarea neîntemeiată, — penali„tatea nedreaptă.

„Deci noi, Românii, cu tot res„pectul datorit marelor Puteri ale „Europei civilizate, dar totodată cu „toată demnitatea ce aparţine de „drept unui popor prin sine inde„pendent, venim să facem apel la „mărinimia voastră şi la simţimântul „vostru de caritate pentru ca să con„stataţi adevărul şi prin urmare să „nu subordonaţi recunoaşterea inde„pendenţei României unei clause ce „atacă dreptul ei suveran de legife„rare şi toate fibrele onorului său.

„Lăsaţi-ne proprii noastre iniţia„tive, liberului nostru arbitru pentru

„a regula chestia israelită într'un „mod conform cu principiile civi„lizaţiei moderne, ce le-am aplicat „cu generozitate către alţii, şi cu „interesele noastre economice şi na„ţionale, precum din libera noastră „iniţiativă am urmat în privirea Ro„mânilor, odinioară servi, a Ţiganilor „odinioară sclavi, a Armenilor şi a „Bulgarilor.

„Recunoaşteţi independenţa noa„stră pur şi simplu, pentru ca să „nu rămâe nici umbră de blam, nici „un vestigiu de stigmat pe fruntea „României, şi astfel promitem a face „schimbarea în unele dispoziţii ale „Constituţiei noastre.

„La caz contrariu o declarăm cu „mai profundă regretare, datoria „noastră de Senatori, chemaţi a păzi „Constituţia noastră iar nu a o sfâ„şia într'un moment de surprindere; „chemaţi a păstra neatinsă demni„tatea naţională, ne vom vedea obli„gaţi de consecinţa noastră a amâna „pe la un timp mai fericit revizuirea „Constituţei.

„Această declarare o facem fără „nici un spirit de sfidare, dar chiar „sub forma unei rugăciuni adresată „de noi acelor mari Puteri, cari ştiu „a ţinea sus drapelul demnităţii lor „şi care ne vor permite a urma e„xemplul lor, pentru ca astfel să fim „demni de a lua locul nostru ală„turi cu ele".

Nu mă îndoesc, că toţi D-nii Senatori, precum şi toată ţara, resimt nedreptatea şi insulta amară ce ni s'a făcut din cauza unei simple erori provocată dintr'o calomnie; însă se vor găsi negreşit unii dintre colegii mei, care conduşi de un spirit de prudenţă cam exagerată, îmi vor face întâmpinări:

Unul va zice poate că Europa luând odată o decisiune în privirea noastră, nu ar putea se revie asupra ei; prin urmare refusul nostru de a ne supune verdictului său ar fi din partene o desfidere inprudentă.

Voiu răspânde că, ar fi să nesocotim spiritul de echitate Puterilor civilizate, dacă am crede că recunoscând eroarea în care au fost induse asupra noastră, s'ar inteţi a menţinea o clausă pedepsitoare, infamantă şi nemeritată, în tratatul de la Berlin; voiu adăugi că inculpatul ce îşi reclamă dreptatea nu desfide pe judele său, şi că a refuza stigmatul pe fruntea ţărei, a refuza sinuciderea neamului nostru, nu este un act de sfidare. Europa e prea luminată ca să pue în cumpănă amorul său propriu de putere gigantică, cu dreptul sacru a unui mic popor ce a meritat totdeauna bunăvoinţa ei. Europa cunoaşte că demnitatea unei naţii nu se măsoară pe numărul locuitorilor săi, precum onorul şi curagiul unui om nu se măsoară pe talia lui.

Altul va zice poate că s'ar uni cu părerea mea, dacă din dosul refusului nostru de a ne supune, am avea 300.000 de baionete. Voiu răspunde, că dreptul nostru e mai tare de cât 300.000 de baionete, cari, dacă le-am avea şi am vroi să facem întrebuinţare de ele, ne-am găsi în faţă cu 300.000 baionete ale Europei cualizate în contra noastră. Prin urmare, nu 300.000 de baionete ne-ar putea dicta datoria noastră de a feri fruntea ţărei noastre, de a insulta dar dreptul nostru.

Altul va zice că, art. 44 nu coprinde nici o intenţie de insultă in contra naţiei Române, ci numai o simplă de condiţie admitere în marea familie europeană, precum de pildă condiţiele la care este ţinută a se supune ori-cine are dorinţa de a face parte dintre membrii unui club. Stranie întâmpinare! L'aşi întreba pe acel întâmpinător, dacă ar primi să intre într'o adunare, cu condiţie de a se sinucide mai întâiu, sau cel puţin cu condiţie de a trece printr'o umilire degrădatoare!

Altul va zice: că trebue să facem oare cari sacrificii, pentru ca să intrăm şi noi o dată în marea familie europeană. Voiu răspunde D-sale întrebându-l dacă nu a remarcat in unele familii câte o rudă scăpătată, care are mai mult rolul şi aparenţa

de slugă de cât acela de rudă, care e tolerat în salon sub condiţie de a nu se prevala de legăturile sale de rudenie cu stăpânii salonului; care e pus la masă în capătul mesei, şi dacă sunt mai mulţi meseni, sau meseni importanţi, e trimis să prânzească jos cu ceilalţi servitori. Această poziţie de rudă scăpătată şi umilită, eu nu o admit pentru România când e să intre în familia europeană, şi îmi place a crede că fie-care dintre noi gândeşte ca şi mine: că România şi-a recâştigat titlurile sale de nobleţă pe câmpul răsboiului, că prin urmare are dreptul de a face intrarea sa în lume cu fruntea sus, iar nu cu capul plecat.

Altul va zice: că în fine tot trebue să facem ceva în favoarea Evreilor, pentru ca să dăm o satisfacere Europei şi să ştergem din Constituţia noastră acel nenorocit art. 7, cauza situaţiei noastre de astăzi.

Dar trebue să facem ceva, însă ce, şi cum, şi când? Iată întrebarea. Dacă Europa, apreciând actele noastre din ultimii 30 de ani, şi convingându-se prin acele acte, că suntem un popor liberal şi emancipator, ar fi recunoscut pur şi simplu independenţa noastră, câştigată de noi înşine, iar nu dată nouă pomană, şi dacă în urma acestei recunoaşteri leale ar fi cerut de la noi oficios ca să desfiinţăm stavila pusă în calea Evreilor, noi Românii, cu generositatea şi simţul de gratitudine ce ne caracterisează, ne-am fi grăbit a face pentru Israeliţi mai mult de cât vom putea face acum.

Lăsaţi în propria noastră iniţiativă, şi la liberul nostru arbitru, ne-am fi arătat mai liberali, mai mărinimoşi în privirea Evreilor, de cât acum că ne vedem loviţi în amorul propriu nostru naţional, în dreptul nostru suveran de legiferare, şi apăsaţi sub presiune străină.

Alianţa israelită prin nerăbdarea ei de a dobândi drepturi civile şi politice pentru coreligionarii săi, au indus Europa în eroare, pentru ca Europa să exercite presiune draconică asupra noastră. Rezultatul este că naţiunea română să simte ofensată, că România se simte ameninţată, că poporul este iritat într'un grad care poate să producă regretabile evenimente. Prin urmare reprezentaţii săi sunt ţinuţi a fi cu mare circonscripţie în atingerea Constituţiunei noastre, şi pot zice, sunt obligaţi la o parcimonie prudentă în chestiunea de acordare de drepturi neamului israelit.

Iată rezultatul nerăbdărei Alianţei israelite, nerăbdare legitimă, o recunosc, dar imprudentă şi nepolitică.

Eu însumi care am reputaţia de evreofob, mă simt cu toate aceste destul de civilisat, pentru ca să găsesc că trebue să facem Evreilor o condiţiune mai corectă în ţara noastră, dar când, şi cum, şi în ce condiţiuni?

Nu sub presiunea directă a art. 44, nu sub presiunea indirectă a alianţei israelite... ci din liberul nostru arbitru de Stat indepedent şi recunoscut. Indepedent fără condiţiuni.

Căci, dacă am urma alminterea, dacă ne-am supune a trece sub furcele caudine acelui fatal art. 44,.. ştiţi cu ce ne-am alege?

1. Am afirma noi înşi-ne acuzările alianţei israelite şi am recunoaşte starea de barbarie ce ni se aruncă în faţă, făcând un *mea culpă* ce ar rămânea ca o pată eternă pe paginele istoriei noastre naţionale.

Supunându-ne cu capul plecat penalităţei cuprinsă în art. 44, am lua deprinderea supunerei, pe când alţii ar lua vis-a-vis de noi, deprinderea poruncii, şi ca Stat indepedent, am ajunge la o stare mai tristă de cât acea din timpul reglementului organic, când eram conduşi *à la baguette* de ordinele venite din Petersburg şi de firmanurile sosite din Stambul.

In fine ne-am expune la cea mai tristă umilire: aceea de a datori recunoaşterea Independenţei noastre, nu sacrificiilor noastre, nu vitejiei noastre, nu Românului care şi-a vărsat sângele pe câmpiile Bulgariei... nu simţului de equitate a Europei, dar am datori-o în parte... cui?...

Alianţiei israelite!... Asemenea Prinţului nostru care au făcut campania ca şef Suveran, în fruntea bravei sale armate, Prinţul Carol de Hohenzolern, nepotul marelui împărat al Germaniei, şi Domn al Românilor, el care şi-au câştigat titlul măreţ de Prinţ indepedent *á la pointe de son épeé*, şi-ar datori acest titlu istoric, nu vitejiei sale, nu bărbăţiei soldatului Român.., dar cui?... în parte Alianţiei israelite.

Ce ar zice ţara întreagă, dacă i-am creea o asemenea situaţiune în istorie? Ce ar zice Românul care s-a luptat voios pentru idepedenţa moşiei strămoşeşti?

Ţara şi-ar întoarce ochii cu durere de la noi.

Românul ar zice: Nu-mi mai cereţi de azi înainte sângele meu, dacă acel sânge vărsat nu slujeşte de cât la trunchirea ţărei şi la înjosirea demnităţei naţionale.

Pentru aceste considerente, când astăzi România vine cu istoria sa în mână, pentru ca noi să înscriem pe paginele sale, al nostru veto, eu unul rup pagina destinată pentru înscrierea umilirei ţărei, iar pe cea-laltă pagină scriu cu inima mea: demnitatea şi salvarea ei!

Iată cuvintele pentru care susţin amendamentul. Am zis!..."

Aşa vorbea acela, în al cărui nobil suflet au vibrat toate bucuriile şi durerile neamului, s'au oglindit ca în azurul cerului toate frumuseţile pământului strămoşesc. La oamenii, cari au făurit România mică, trecând prin volbura revoluţiei dela 1848, prin suferinţele şi lipsurile surghiunului, participând ca bărbaţi maturi la discuţiile îndrumătoare ale divanurilor ad-hoc din 1857, înfăptuind opera Unirii Principatelor de la 1859 şi înălţarea României la rangul de Regat; la aceşti oameni, spre deosebire de pigmeii din zilele noastre — cu rare excepţii, — la acei oameni gândul cel adevărat pornea dintr'o inimă curată, pusă în serviciul ţării. I-a caracterizat exact Eminescu când scria:

„De aceea spusa voastră era sfântă şi frumoasă, căci de minţi era gândită şi din inimi era scoasă".

Astă-zi mintea nu mai îndrăsneşte să gândească naţionalist; inima nu mai bate româneşte. Astă-zi gândim după calapodul făurit de „anumita presă", şi simţim cum ne dictează interesele materiale, cari nu mai cunosc graniţele patriei.

Astă-zi literatura să complace în înclinări atât de dozate cu umanitarism, încât simţul autohton apare tot mai firav, tot mai atrofiat. Prozatorii noştri, poeţii noştri contimporani se străduesc a fixa pentru posteritate totfelul de stări sufleteşti şi plăsmuiri ale imaginaţiei; dar dintre cei mai în vârstă nu s'a găsit unul, care cu talent să zugrăvească, impresionant, zguduitor şi creator de sbucium lăuntric fără astâmpăr, toată mizeria, toată desnădejdea, tot pustiul din sufletul ţăranului din Maramureş, ori din ţara Moţilor, împins să-şi i-a toiagul pribegiei, pentru-că Jidanul s'a aşezat în locurile de baştină şi odată cu isvoarele de bogăţie i-au răpit şi adăpostul părintesc.

De ce nu vă exercitaţi talentul, domnilor scriitori, analizând adânc tăios şi limpede ce se petrece în sufletul celui mai conservator ţăran din lume, când mizeria îl scoate din ograda lui şi-l aruncă departe de vatra satului, unde nu mai are de ce se prinde?

Cântaţi dureri imaginare, frivole, umbre trecătoare ale unei închipuiri nu înfierbântate şi nu desvăluiţi durerea reală a unui popor care moare!

Nu vă mişcă soarta tragică a neamului din care v'aţi ridicat de ieri sau de alaltă ieri? Cum se poate să uitaţi, domnii mei, că dacă talentul vă permite să vă ridicaţi până în slava cerului, sunteţi totuşi înfipţi, cu picioarele în glia strămoşească; cum puteţi uita că din această glie, vă isvorăsc toate puterile, precum seva se ridică prin rădăcinile copacului, tulpină şi crengi până la cele mai plăpânde rămurele, cari se îndreaptă spre soare?

Din două una: ori mişcarea naţionalistă şi creştină nu are nici un temeiu real; ori D-voastră, domnilor subscriitori, aţi pierdut contactul cu substratul sufletului popular. Cine crede, că mişcarea, pentru a cărei spoire şi luminare lucrăm din răsputeri, nu are un temeiu de tragică realitate, să se ducă în satele sărăcite şi alcoolizate de Jidani şi va face, dacă este bun Român, *mea culpa*; atunci nu mai rămâne decât ca aceia, cari cu vină au întârziat să-şi curețe cu un ceas mai înainte sgura indiferenţii spre a îmbrăca realitatea în formele nepieritoare ale artei, care făcând opinie publică împinge la înfăptuiri salvatoare.

Toate mişcările neamului nostru cu caracter naţional ori social, până la isbucnirea marelui răsboi, au încolţit în suflete prin preludiul literaturii.

Aţi uitat, domnii mei, cât a precipitat evenimentele „Deşteaptă-te Române" al lui Andrei Mureşanu? şi cântecul pătimirii noastre al lui Octavian Goga? Aţi uitat mişcarea dela „Semănătorul", a lui Nicolae Iorga, determinând puternic, năvalnic, irezistibil nu numai simpatia inoperantă, ci grija chinuitoare şi cerinţa imperioasă pentru rezolvarea chestiunii ţărăneşti în România mică? Acea literatură viguroasă şi conştientă, susţinută de talente tinere, conduse de Dl Nicolae Iorga, a pregătit înfăptuirea reformei agrare, pusă în mod oficial la ordinea zilei, la începutul anului 1914. Credeţi D-voastră, domnii mei, că puţin ecou, puţină putere de propulsiune, de urnire a conştiinţelor din vechile făgaşe, a avut aceea poezie a lui *Vlăhuţă*, care indignat că nu se face cu un ceas mai înainte dreptate ţăranului român, a intitulat-o în 1907 *„Minciuna stă cu regele la masă"*?

Astă-zi în pustietatea indiferenţii generale, faţă de suferinţa crescândă a poporului român, care geme sub călcâiul jidovesc, apar *rari nantes in gurgite vasto*: ici şi colo câte un scriitor tânăr, al cărui glas nu se poate auzi în hărmălaia Jidanilor şi jidoviţilor, cari dictează în viaţa sufletească a României.

Abia dacă vedem înverzind ca o oază în mijlocul deşertului poeziile antisemite ale lui *Iustin Ilieşiu*; producţiile lui *Costea Rovine*, valoroasa piesă de teatru a lui *Corneliu Georgescu*, intitulată *Vremuri de restrişte*.

Dar scriitorii maturi, cu nume bine stabilit, unde sunt?

Oare se ruşinează să desvolte, pentru întreaga ţară, tema pe care Eminescu a pus'o pentru Bucovina, acum o jumătate de veac în cunoscuta strofă:

„Şi tu frumoasă Bucovină
„Diamant din stema lui Ştefan
„Ajuns-ai roabă şi cadână"
„Pe mâni murdare de Jidan"?

I. C. Cătuneanu.